

Platform DSE

Aanbod Platform Duurzame en Solidaire Economie 2013

Het Platform DSE biedt het volgende aan om te leren over een duurzame en solidaire economie:

1. Korte introductie duurzame en solidaire economie
2. Cursus duurzame en solidaire economie
3. Themalezingen
4. Rondetafelbijeenkomsten
5. Toekomstwerkplaatsen

De missie van het Platform DSE is "een stabiele, gelijkwaardige en rechtvaardige economie tot stand brengen waar het menselijk gebruik van natuurlijke hulpbronnen en het natuurlijk vermogen van de aarde in balans zijn."

1. Korte introductie duurzame en solidaire economie

Bent u benieuwd waarom onze huidige economie in ecologisch en sociaal opzicht niet duurzaam is, en het onverbiddeijk vasthouden aan het economische groeimodel fatale gevolgen heeft, nodig dan het Platform Duurzame en Solidaire Economie uit voor een korte introductie duurzame en solidaire economie. In drie uur presenteren wij u de oorzaken en oplossingen van de huidige economische crisis. Er is ruime gelegenheid voor vragen stellen en discussie. Deze korte introductie is bedoeld voor particulieren, organisaties, bedrijven, gemeentes, scholen etc.

Info: info@platformdse.org

2. Cursus duurzame en solidaire economie

Wilt u zich verder verdiepen in een duurzame en solidaire economie dan is de cursus duurzame en solidaire economie misschien iets voor u. De cursus bestaat uit vier dagdelen (of meer) De cursus is bedoeld voor iedereen zijn kennis wil verdiepen en inzicht wil verwerven in de mogelijkheden van een eigen aanpak. Afhankelijk van de doelgroep kan het niveau en de inhoud van de cursus worden aangepast. De opzet van de cursus is als volgt. De eerste avond gaat in op de oorzaken van de crisis, en laat zien hoe de crisis samenhangt met de wijze waarop onze huidige economie is ingericht. De tweede avond presenteert de oplossingen, de weg uit de crisis naar een duurzame en solidaire economie. In de derde avond kan een keuze gemaakt worden uit één van de expertise gebieden van het platform DSE (zie bijlage), in de beschrijving hieronder is gekozen voor 'de eurocrisis en hervorming van het financiële stelsel'. In de laatste avond wordt de cursist uitgedaagd om zelf aan de slag te gaan. Hoe kunt u een bijdrage leveren aan het dichterbij brengen van een duurzame en solidaire economie? Voor een beschrijving van de inhoud zie hieronder.

Info: info@platformdse.org

Inhoud van de cursus duurzame en solidaire economie

1: Inleiding en de oorzaken van de crisis

In Nederland en Europa zitten we midden in een kredietcrisis en schulden crisis. Landen dreigen failliet te gaan. Tegelijkertijd wordt de wereld geconfronteerd met een milieu- grondstof- en voedselcrisis die op de economie en de samenleving een zware wissel trekt. De berichtgeving in kranten en televisie staat er bol van. De geboden oplossingen blijven meestal echter binnen de oude vertrouwde economische denkkaders en structuren en aan een aantal dieperliggende oorzaken wordt weinig aandacht besteed. Zo is de meest gepropageerde oplossing: 'we moeten ons uit de crisis groeien'. Maar is die wil en dwang tot economische groei niet juist een belangrijke oorzaak van de huidige economische en ecologische crisis? Is het BBP wel een goede meetlat voor welvaart? Heeft iets alleen waarde als dit in geld uit te drukken is? Staat de economie nog wel ten dienste van mensen, van hun welvaart en aspiraties en van hun bestaanszekerheid? Of is ze een doel op zich geworden? Kunnen we een hoog welvaartsniveau behouden zonder fundamentele veranderingen in de economie, zonder een eerlijkere verdeling van werk en schaarse grondstoffen en zonder de milieucrisis in te dammen? Tijdens deze eerste cursusavond proberen we op deze vragen een antwoord te geven, en laten we u zien hoe de huidige crisis in de wereld nauw samenhangt met de wijze waarop onze huidige economie is ingericht.

II: Het alternatief, een duurzame en solidaire economie

De huidige crisis biedt ook kansen om de noodzakelijke koerswijziging naar een andere economie in te zetten. Hoe ziet zo'n duurzame en solidaire economie eruit? En welke maatregelen zijn noodzakelijk om daar te komen? In december 2009 werd de 'Fair & Green Deal' (F&GD) uitgebracht, waarin ingrijpende en structurele maatregelen worden besproken die leiden tot een 'duurzame en solidaire economie'. Rond deze voorstellen is vervolgens de Alliantie Fair & Green Deal ontstaan. Op deze tweede avond schetsen we het alternatief van een duurzame en solidaire economie, en bespreken we de stappen die nodig zijn om vanuit de huidige economie een transitie in gang te zetten. Hoe zien de werkgelegenheid en de investeringen er in zo'n economie uit? Hoe vergroenen we de belastingen, en creëren we een eerlijk speelveld via wet- en regelgeving? Hoe zien de werkgelegenheid en de investeringen er in zo'n economie uit? Moet het beschikbare werk niet eerlijker verdeeld worden en zo ja, welke gevolgen heeft dit voor onze inkomens? Wat is er al zichtbaar van deze veranderingen?

III. De eurocrisis en hervorming van het financiële stelsel (of een ander expertise gebied)

Banken die omvallen; landen die extreem moeten bezuinigen om in de Euro te blijven; zorgen over achterblijvende economische groei. Deze avond gaat over de stormachtige ontwikkelingen die de financiële wereld de laatste decennia heeft doorgemaakt. Hoe de financiële markten werden geliberaliseerd en geïnternationaliseerd, hoe ze alsmaar ingewikkelder producten ontwikkelden. Over de oorzaken van de financiële crisis, de tekorten van de huidige hervormingsagenda en ideeën voor meer ingrijpende veranderingen. Besproken worden de oorsprong en geschiedenis van geld. Moeten we naar meerdere muntsoorten? Wat is de invloed van rente en moeten we naar geld zonder rente? Moet de geldschepping weggehaald worden bij private banken?

Afhankelijk van de interesse van de deelnemers kan hier ook gekozen worden voor een ander expertise gebied van het Platform DSE (zie bijlage).

IV. In de praktijk

Op de laatste avond worden de cursisten uitgedaagd om zelf aan de slag te gaan. Hoe kunnen we zelf een bijdrage leveren aan het dichterbij brengen van een duurzame en solidaire economie? Afhankelijk van de interesse van de deelnemers kan gekozen worden uit de volgende twee thema's:

- Lokale initiatieven: de cursisten laten elkaar kennismaken met lokale organisaties/ acties/ bedrijven/ initiatieven die op de een of andere manier een bijdrage leveren aan de duurzame en solidaire economie.
- Strategiesessie: De cursisten worden uitgedaagd een strategie te bedenken om de duurzame en solidaire economie dichterbij te brengen. Wat zijn de doelen op korte – en lange termijn. Wie worden onze bondgenoten en waar zitten de weerstanden. Kunnen we iets verwachten van de politiek, of moeten we als burgers zelf het voortouw nemen? Etc.

Info: info@platformdse.org

3. Themalezingen

Het Platform beschik over een grote expertise op het gebied van een duurzame en solidaire economie. Deze kennis stellen wij graag beschikbaar voor particulieren, organisaties, bedrijven, gemeentes, scholen etc. In de themalezing wordt één specifiek onderdeel van de duurzame en solidaire economie nader uitgewerkt. Er kan gekozen worden uit de volgende expertisegebieden van het platform: Alternatieve welvaartsindicatoren, belastinghervormingen, werkgelegenheid en inkomensbeleid, duurzaam ondernemen en consumeren, eerlijke mondiale economie, regionalisering, hervorming in de financiële sector (zie bijlage voor een volledig overzicht).

Afhankelijk van de doelgroep (en aanwezige voorkennis) kan het niveau van de lezing worden aangepast. Een serie themalezingen behoort ook tot de mogelijkheden.

Info: info@platformdse.org

4. Rondetafelbijeenkomst

Bij rondetafels ligt de nadruk op het formuleren van een toekomstagenda van een organisatie. Daarbij formuleert de betrokken organisatie / opdrachtgever het domein en zo mogelijk enkele kernthema's en geeft verwachtingen betreffende de opbrengst aan. De uitvoerder(s) van het Platform – de moderator(en) – voert een quick scan naar de vraagstellingen uit aan de hand van bronnenonderzoek en enkele interviews met direct betrokkenen. De moderator legt opdrachtgever een thematische verkenning voor (van max. 2.000 woorden) en stelt een omvang en een samenstelling ('dwarsdoorsnede') van de tafel voor (min. 12, max. 18 personen). De deelnemers vertegenwoordigen een denk- en of ervaringskwaliteit maar vertegenwoordigen niet de organisatie en komen deels ook van buiten de organisatie.

De moderator, dan wel opdrachtgever benadert de aspirant-deelnemers, na instemming ontvangen de deelnemers informatie over de sessies van de moderator. Deze organiseert de sessies en heeft het inhoudelijk en procesmatig leiderschap in handen.

Voorwaarden voor het slagen van de rondetafelsessies zijn:

- Bij de deelnemers een besef van de urgentie en van de kansen die een rondetafel biedt.
- De bereidheid kennis, creativiteit en netwerk mogelijkheden uit te wisselen.
- De bereidheid gebruik te maken van bestaande interne – en externe kennis.
- Openstaan voor een democratische dialoog en debat.

De moderator zorgt er steeds voor dat discussie gefocust blijft op de vraagstelling en leidt tot ideeën voor een aanpak. In het begin meer aandacht voor discussie en vragen in het tweede deel, na een korte pauze, ligt de nadruk vooral op het benoemen van agendapunten. Het kan dan helpen als de deelnemers in tweetallen kort onderling overleggen over de twee belangrijkste punten om in te brengen in de groep.

De moderator (het makkelijkste werkt deze methode als er een moderator is die het gesprek leidt en richting geeft en een tweede moderator die aantekeningen maakt en zonodig de gespreksleider bijstaat) maakt een slotrapportage en bespreekt deze met de opdrachtgever.

Info: info@platformdse.org

5. Toekomstwerkplaats

Algemene opzet

De toekomst werkplaats is bedoeld voor groepen met een vergelijkbare achtergrond (b.v. werkzaam bij een organisatie, of woonachtig in een wijk / gemeente). Elke werkplaats wordt op maat toegesneden op de specifieke vraag van een organisatie of thema. Na introductie van de moderator worden de drie discussierondes gehouden. Verkenning staat voorop; verdieping kan later volgen.

De toekomstwerkplaats bestaat in beginsel uit drie discussierondes:

De **eerste** over de maatschappelijke en ecologische urgentie voor een ander sociaaleconomisch model. Deze urgentie wordt door de moderator of een inleider kort (1/2 uur max) uiteen gezet. Nadruk op: klimaatverandering, vermindering biodiversiteit en verdwijnen (internationale) solidariteit. Welke systemen en prikkels houden deze situatie in stand. Daarna discussie (in kleinere groepen van 6/7 mensen) over de plaats van de betrokken organisatie / wijk / gemeente (vanuit de achtergrond van de deelnemers aan de werkplaats; dat kan divers zijn). Discussievragen zijn gericht op de mogelijkheid van betrokkenen / betrokken organisaties om op basis van eigen kernwaarden te komen tot innovaties in de cultuur van de organisatie; in de producten / diensten van de organisatie; in de plaats in de samenleving. Duur: 1,5 uur. Rapportage uit subgroepen; nadruk op zoveel mogelijk overeenkomsten en verschillen te benoemen.

De **tweede** discussieronde is gericht op de transitie naar een nieuw organisatiemodel. Ook weer in kleine groepen wordt gesproken over het ideale plaatje; Los van alle huidige beperkingen en omstandigheden. Daarna worden de beren op de weg daarheen benoemd: de organisatie / de collega's zijn er niet klaar / niet competent voor / de regelgeving van de overheid houdt dit tegen. We zijn onvoldoende gericht op innovatie; er is geen vraag naar dit product / dit aanbod. Duur 1 uur. Ook weer teruggesprek met nadruk op ideale plaatje en op mogelijke problemen.

In discussieronde **drie** ligt de nadruk op de stappen die we moeten nemen om het ideale plaatje te realiseren. Begonnen wordt met het benoemen van de drive die deelnemers hadden toen ze begonnen bij deze organisatie; is dat gevoel terug te halen. Is er een gedeeld gevoel van urgentie onder de deelnemers om aan het ideale te gaan werken? Hoe ziet dat er uit als '*stip op de horizon*'. Benoem vervolgens de stappen / agendapunten die de komende 6 maanden gezet moeten worden in zo concreet mogelijke termen. Deze ronde kan –mits het aantal niet te groot is (20 max) plenair gehouden worden. Afsluiting met afspraken en feed back op de dag. Duur 2 uur.

De tijd die deze methode vergt is in beginsel een dag. Bij de wens om ook de diepte in te gaan is twee keer een dag zeker niet te lang. Goede voorbereiding met aanpassing aan de specifieke situatie en rapportage maken deel uit van de methode.

Info: info@platformdse.org

Bijlage: Expertisebank Duurzame en Solidaire Economie

Alternatieve economieën en welvaartsindicatoren

- ✓ Alternatieve economieën: *Steady state economy* van Herman Daly, *Welvaart zonder groei* van Tim Jackson, *De economie van het genoeg* van Bob Goudzwaard etc.
- ✓ Alternatieve welvaartsindicatoren: Het ISEW, DNI, MEV+, Bruto Nationaal Geluk etc.

Hervorming van het belastingstelsel

- ✓ Verschuiving van belasting op arbeid naar belasting op grondstoffen en afvalstoffen.
- ✓ Btw-verlaging voor duurzamer voortgebrachte goederen en diensten.
- ✓ Afschaffing milieuschadelijke subsidies
- ✓ Het principe van de vervuiler betaald.
- ✓ Mondiale Tax Justice, belastingontwijking en belastingparadijzen
- ✓ De Robin Hood Tax (FTT)

Werkgelegenheid- en inkomensbeleid

- ✓ Transitie naar 'materie-arme' werkgelegenheid. Een verschuiving van sectoren en producten met een zware materiële component (in productie en gebruik) naar sectoren en producten met een lage materiële component, zoals zorg en cultuur; daarbij ook aandacht voor regionale economie, die minder transport vergt;
- ✓ 21 uryge werkweek. Een eerlijker en evenwichtiger verdeling van betaald werk, waardoor er een kortere werkweek voor allen komt. Minder werkloosheid en ruimte voor onbetaalde zorgtaken.
- ✓ Decent werk/waardig werk. Arbeidsrechten worden steeds verder uitgekleeft. De winsten gaan naar de aandeelhouders, en de risico's worden afgewenteld op de werknemers (geen vaste contracten, nul-urencontracten).
- ✓ Eerlijkere inkomensverdeling. Grote inkomensverschillen leiden tot instabiliteit.

Duurzaam ondernemen en consumeren

- ✓ Eerlijke handel/Fair Trade
- ✓ Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)
- ✓ Ketenverantwoordelijkheid
- ✓ Duurzaam consumeren/consuminderen
- ✓ Labels, keurmerken en mobilisatie van consumentenmacht

Eerlijke mondiale economie

- ✓ Herverdeling. Rechtvaardige verdeling van het wereldinkomen.
- ✓ Mondiale bestaanszekerheid.
- ✓ Faire en groene wereldhandel. Internationale handel moet eerlijker worden, o.a. door toevoeging van sociale paragrafen aan handelsverdragen.

Publieke goederen (Common goods) en marktwerking

- ✓ Discussie over marktwerking en privatisering in de zorg, onderwijs, openbaar vervoer etc.

Regionalisering en lokale economie

- ✓ Minder transport is goed voor ons milieu.
- ✓ De keten tussen producent en consument wordt korter en doorzichtiger: de consument weet waar het product vandaan komt.
- ✓ Omdat de bedrijvigheid direct invloed heeft op de eigen leefomgeving, stimuleert dat een duurzame productie en consumptie.
- ✓ Een regionale economie is stabielier omdat ze minder afhankelijk is van de grillige wereldeconomie waarin de nadruk ligt op winstmaximalisatie en schaalvergroting.
- ✓ Regionale productie leidt tot lokale werkgelegenheid, kostenbesparing, het sluiten van kringlopen en het behoud van winsten binnen de lokale gemeenschap in plaats van deze weg te laten lekken naar andere landen, grote ondernemingen en aandeelhouders.
- ✓ Een regionale economie maakt het mogelijk om een complementaire munteenheid in te voeren die ongevoelig is voor fluctuaties op de wereldmarkt.

Hervorming in de financiële sector

- ✓ De geldschepping wordt ondergeschikt gemaakt aan de behoeften van de reële economie.
- ✓ Scheiding van nuts- en zakenbanken en invoering van een nationalisatiewet voor banken
- ✓ De oprichting van een Groene Investeringsbank
- ✓ Verbieden van excessieve bonussen en complexe financiële producten
- ✓ Invoering van een FTT en eventuele andere belasting op banken en bankactiviteiten. Banken betalen op zijn minst evenveel belasting als andere bedrijven.
- ✓ Diversiteit binnen het financiële systeem wordt bevorderd. Verschillende banken en verschillende munten zullen bijdragen aan stabiliteit..